

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 248/07-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. februára 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Juraja Horvátha prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., so sídlom T., zastúpenej advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 270/2006-249 z 20. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo spoločnosti S., s. r. o., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na slobodu prejavu podľa čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 270/2006-249 z 20. februára 2007 p o r u š e n é n e b o l o .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2007 doručená sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., so sídlom T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. L., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co 270/2006-249 z 20. februára 2007, ktorou sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 270/2006 a rozsudkom v ňom vynesenom z 10. 4. 2007 (správne má byť 20. februára 2007, pozn.), porušil základné právo sťažovateľa na slobodu prejavu garantované čl. 26 ústavy a čl. 10 Dohovoru, ako aj právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

2. Rozsudok KS v Trenčíne z 10. 4. 2007 (správne má byť 20. februára 2007, pozn.) zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 31.720 Sk (ide o zaplatené trovy konania), ktoré mu ich zaplatí Krajský súd v Trenčíne do 2 mesiacov.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastupovania v sume 6 853, Sk (...), ktorú je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. E. L., v lehote do 1 mesiaca.“

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu uviedol, že napadnutým rozsudkom krajský súd síce zmenil v jeho prospech rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 610/2002-205 z 15. júna 2006 v konaní o ochranu osobnosti vedenom proti nemu žalobkyňou L. H. vo výroku, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to tak, že

žalobu v tejto časti zamietol, avšak zároveň prvostupňový rozsudok potvrdil vo výroku, ktorým mu bola ako vysielateľovi regionálnej Televízie T. uložená povinnosť „zabezpečiť na vlastné náklady v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku odvysielanie príspevku v relácii T. v Televízii T. s jeho zaradením po dobu 24 hodín od premiéry v každej jeho repríze s nasledovným obsahom:

Televízia T. oznamuje, že informácie, ktoré boli odvysielané v relácii T. v dňoch 16. a 17. 04. 2002 a v ktorých bolo uvedené,

že Televízia T. ďakuje poslancovi Mestského zastupiteľstva Ing. J. M., ktorý mal v jednej reportáži upozorniť na indície zneužívania médií na nelegálne podnikateľské aktivity L. H.,

že táto zatiaľ interná pracovníčka televízie bez vedomia svojho zamestnávateľa zneužívala služobný internet, počítač, telefón a inú telekomunikačnú techniku na svoje podnikateľské aktivity pre firmu L. v oblasti sprostredkovania práce do Grécka, ale aj v tuzemsku,

že vedenie Televízie T. má v tejto súvislosti k dispozícii písomné dôkazy, ktoré postačujú na to, aby so spomínanou L. H. bol okamžite rozviazaný pracovný pomer za hrubé porušovanie pracovnej disciplíny a

že sa prípad vyšetruje, nie sú pravdivé a Televízia T. sa touto cestou za odvysielanie týchto informácií L. H. ospravedľňuje“, pričom potvrdením prvostupňového rozsudku v tejto jeho časti došlo k porušeniu práva na slobodu prejavu sťažovateľa garantovaného ústavou a dohovorom. Krajský súd takto rozhodol, až keď z vykonaného dokazovania zistil, že odvysielané skutočnosti boli nepravdivé, pokiaľ ide o údaj o zneužívaní médií žalobkyňou na nelegálne podnikateľské aktivity a údaj o tom, že uvedené zistenia mali postačovať pre okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou, pokiaľ ide o údaj o zneužívaní žalobkyňou služobného internetu PC a telefónu pre sprostredkovanie práce pre firmu L. tento bol pravduskresľujúci, keď nešlo o využívanie týchto prostriedkov v neprimeranej miere, a pokiaľ ide o údaj, podľa ktorého sa „prípad vyšetruje“, je nepravdivý, keďže sťažovateľ ako žalovaný v konaní jeho pravdivosť nepreukázal. Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôraznil, že krajský súd nerozlišoval, či v prípade týchto údajov ide o skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky, pretože, ak by tak urobil, zistil by, pokiaľ ide o tvrdenia, že sú pravdivé, a pokiaľ ide o úsudky, že sú primerané, a teda

odvysielanie dotknutej časti T. nebolo zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Podľa názoru sťažovateľa z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že žalobkyňa sama pripustila možnosť, že pre istú firmu vykonala určitú činnosť v oblasti inzercie, prípadne využila internet a PC na súkromné účely, avšak neurobila tak v neprimeranej miere, preto nešlo o podnikateľské aktivity, a teda pokiaľ ide o tieto údaje, v konaní bolo preukázané, že ide o pravdivé tvrdenia. Pokiaľ ide o údaj, podľa ktorého tieto aktivity žalobkyne bolo možné postihnúť aj okamžitým skončením pracovného pomeru, ide o hodnotiaci úsudok, ktorý nie je neprimeraný s ohľadom na pravdivosť už uvedeného tvrdenia. Ostatné údaje, ktoré boli súčasťou vysielania sťažovateľa, nie sú významné, lebo išlo o celkom bežnú slovnú argumentáciu a navyše uvedenú v kontexte pravdivých tvrdení. Do práva na spravodlivé súdne konanie zasiahol krajský súd tým, že pri svojom rozhodovaní „*opomenul hľadisko rešpektovania ľudských práv*“, a preto vec nesprávne právne posúdil.

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 248/07-13 z 29. novembra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovaniu autority a nestrannosti súdnej moci.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Sloboda prejavu síce nie je bezbrehá, avšak pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku, je potrebné v prvom rade odlišiť, či ide o skutkové tvrdenie, alebo o hodnotiaci úsudok, pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa odlišujú. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania – pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že uverejnenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti. Hodnotiaci úsudok naopak vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok preto nemožno dokazovať, je však nutné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a pod.“

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 270/2006-249 z 20. februára 2007 ústavný

súd preskúmal odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý v odôvodnení, pokiaľ ide o výrok, ktorým potvrdil prvostupňový rozsudok v časti uloženia povinnosti sťažovateľovi odvysielat' ospravedlnenie žalobkyni, uviedol:

„Za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby sa predovšetkým považuje rozširovanie nepravdivej, resp. pravdu skresľujúcej skutočnosti.

Prvostupňový súd na zistenie tejto základnej podmienky pre poskytnutie ochrany osobnostných práv vypočul navrhovateľku ako účastníčku konania, ďalej svedkov navrhovaných účastníkmi konania a oboznámil sa so všetkými predloženými listinnými dôkazmi. Uvedené dôkazy hodnotil individuálne, podľa jednotlivých častí odvysielaného príspevku. Z takéhoto hodnotenia vykonaných dôkazov prvostupňovým súdom je zrejmé, že postupoval dôsledne v zmysle zásad upravených v ust. § 132 O.s.p. Pravdivosť jednotlivých častí odvysielaného príspevku hodnotil z aspektu použitých výrazov v ich vzájomnej súvislosti s poukazom na konkrétne dôkazy. Vyvodil záver zodpovedajúci obsahu spisu, vykonaným dôkazom, podľa ktorých zistenia o tom, že v PC používanom navrhovateľkou počas trvania pracovného pomeru u odporcu sa zistil text inzerátov, ktoré navrhovateľka uverejňovala, vo vzájomnej súvislosti s ďalšími dôkazmi nedával podklad pre tvrdenia, obsiahnuté v príspevku relácie T. Televízie T. v dňoch 16. a 17. 4. 2002. Obsah príspevku práve s prihliadnutím na použité výrazové prostriedky (zneužívanie médií na nelegálne podnikateľské aktivity, televízia má k dispozícii relevantné písomné dôkazy, ktoré postačujú na okamžité rozviazanie pracovného pomeru za hrubé porušovanie pracovnej disciplíny) evokujú u prijímateľov takejto správy dojem o tom, že dotknutá osoba vykonávala obzvlášť závažnú negatívnu činnosť. Takýto príspevok potom bol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľky. Prvostupňový súd preto dôvodne poskytol navrhovateľke ochranu podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Za primerané zadosťučinenie treba v tejto súvislosti považovať odvysielanie ospravedlnenia v tom istom médiu v rovnakom čase, aby tak správa mohla byť prijatá tým okruhom divákom, ktorí vnímali aj predchádzajúce difamujúce tvrdenie.“

Znamená to, že krajský súd vyslovil svoj právny názor totožný s právnym názorom prvostupňového súdu, s ktorým sťažovateľ nesúhlasil.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia. Ústavný súd však znaky arbitrárnosti ani svojvoľnosti nezistil, a preto rozhodol o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti a odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06).

Keďže ústavný súd dospel, pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, konštatoval jej zjavnú neopodstatnenosť aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu podľa čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru rozsudkom krajského súdu, pretože je zrejmé, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k zásahu do práva sťažovateľa na slobodu prejavu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2008